

Dosarul nr. 2ra-995/2022
2-21130938-01-2ra-20072022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (O. Parfeni)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

Î N C H E I E R E

05 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Victor Pridorjînî, reprezentat de avocatul Alexei Croitor,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Pridorjînî împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 20 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 14 septembrie 2021, Victor Pridorjînî a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova solicitând constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 1-1056/14 de învinuire a lui Victor Pridorjînî în baza art. 283, art. 145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m), art. 27, art. 145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) din Codul penal, și repararea prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei.

În motivarea acțiunii Victor Pridorjînî a menționat că Procuratura Generală la 30 mai 2014 a pornit urmărirea penală în baza art. art. 145, 188, 290 din Codul penal, dosar nr. 2014028075.

La 04 iulie 2014, Victor Pridorjînî a fost recunoscut în calitate de bănuț, a fost reținut și aplicată măsura preventivă sub formă de arest. Din 04 iulie 2014 până în prezent este deținut în calitate de inculpat în Penitenciarul nr.13 Chișinău.

La 25 august 2014, cauza penală nr.2014028075 a fost transmisă în instanța de judecată.

Prin sentința din 10 iunie 2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Victor Pridorjînî a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 283,

art. 145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m), art. 27, art. 145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) din Codul penal și stabilită pedeapsa de 19 ani. Măsura preventivă - arestul preventiv a fost aplicat din data de 10 iunie 2016.

Reclamantul susține că a contestat cu apel sentința din 10 iunie 2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 26 august 2016, cauza penală a fost înregistrată la Curtea de Apel Chișinău, care până în prezent se află pe rolul Curții de Apel Chișinău.

Reclamantul a invocat că i s-a încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei și de transmitere spre rejudecare în termen rezonabil a cauzei, necătând la faptul că urmărirea penală și judecarea cauzelor penale, în care sunt persoane aflate în arest, se fac de urgență și în mod preferențial, în rezultat fiindu-i cauzat prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Victor Pridorjîi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, repararea prejudiciului moral.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 15 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Victor Pridorjîi, reprezentat de avocatul Alexei Croitor, a depus apel nemotivat, iar la 14 martie 2022 a depus apelul motivat, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 20 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Victor Pridorjîi, reprezentat de avocatul Alexei Croitor și a fost menținută hotărârea 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că soluția instanței de fond de respingere a acțiunii este întemeiată și rezultă din aprecierea corectă a probelor și interpretarea justă a normelor de drept material.

Instanța de apel a stabilit din raportul motivat întocmit de Curtea de Apel Chișinău cu privire la respectarea termenului rezonabil de examinare a cauzei penale în privința lui Victor Pridorjîi, că în această cauză penală mai sunt vizați încă trei inculpați.

Cauza penală de învinuire a lui Victor Pridorjîi în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 283, 145 alin. (2) lit.a), b), d), g), i), j), m) și art. 27, 145 alin. (2) lit.a), b), d), g), i), j), m) Cod penal, a fost examinată în Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în perioada 25.08.2014-10.06.2016.

Prin sentința din 10 iunie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, Victor Pridorjîi a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 283, 145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) și art. 27, 145 alin. (2) lit.a), b), d), g), i), j), m) Cod penal și stabilită pedeapsă 19 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Prin urmare, în fața primei instanțe, examinarea cauzei penale a durat 1 an 9 luni și 16 zile (25.08.2014 - 10.06.2016) și după cum rezultă din raport pe parcursul examinării cauzei penale în prima instanță au fost înaintate 5 cereri de amânare din partea avocaților inculpaților, iar 4 ședințe de judecată s-au amânat din motivul neprezentării inculpaților, sau a unui inculpat, inclusiv, a lui Victor Pridorjîi.

La 26.08.2016, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor,

cauza penală a fost repartizată pentru examinare în ordine de apel.

Instanța de apel a stabilit că, în cadrul examinării cauzei penale inculpații și avocații acestora au exercitat drepturile procesuale, inclusiv de a formula cereri de amânare, cereri de recuzare, cereri de strămutare a cauzei, cereri cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și de a face cunoștință cu materialele cauzei penale.

De asemenea după cum rezultă din raportul prezentat, 32 de ședințe s-au amânat din motivul neprezentării inculpaților sau a unui inculpat, inclusiv a lui Victor Pridorojnîi, refuzul de a fi escortat. Astfel, din 72 de ședințe în ordine de apel, 32 de ședințe s-au amânat din motivul neprezentării inculpaților, 15 ședințe s-au amânat la cererile inculpaților și avocaților acestora. Respectiv, 47 de ședințe de judecată s-au amânat datorită conduitei inculpaților și avocaților acestora.

Reieșind din criteriile de apreciere a termenului rezonabil de soluționare a cauzei penale, instanța de apel a relevat că, cauză penală este una dificilă și de o complexitate considerabilă, determinată de numărul de inculpați, numărul de părți vătămate, numărul de părți civile, numărul de acuzații, materialul probator necesar pentru investigare, precum și numărul de martori.

Cât privește comportamentul părților, din raportul prezentat rezultă că, ședințele de judecată, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, au fost stabilite în termene reduse și rezonabile, cu respectarea echilibrului între drepturile participanților la proces și procedurile ce se impun.

Astfel, termenul în care cauza pendinte a fost examinată în instanța de judecată, nu poate fi reținut în culpa instanței judecătorești referitor la durata excesivă a examinării cauzei penale.

În asemenea circumstanțe instanța de apel a apreciat ca fiind corectă concluzia instanței de fond precum că, la caz nu se atestă careva motive de tergiversare a examinării cauzei penale or, însăși respectarea întocmai a procedurii din partea instanței de judecată naționale, cu asigurarea respectării drepturilor inculpaților, nu poate fi privită drept „tergiversare a examinării cauzei”. Totodată, nu este o tergiversare a termenului de judecare a cauzei și nu pot fi echivalate cu încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei, aflarea judecătorului în concediu medical, imposibilitatea formării completelor de judecată, repartizarea aleatorie repetată a cauzei.

Instanța de apel a apreciat ca fiind justă și concluzia instanței de fond de respingere a pretenției privind repararea prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei și a cheltuielilor de judecată, întrucât sunt pretenții subsecvente pretenției respinse privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale.

La 03 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Victor Pridorojnîi, reprezentat de avocatul Alexei Croitor, a declarat recurs împotriva deciziei din 20 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei contestate și a hotărârii din 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii integral. La 08 iulie 2022, avocatul Alexei Croitor a prezentat recursul semnat olograf.

În motivarea recursului Victor Pridorojnîi, reprezentat de avocatul Alexei Croitor, și-a manifestat dezacordul cu soluția instanței de judecată, reiterând în acest sens

circumstanțele de fapt și de drept din acțiune și cererea de apel.

Suplimentar, recurentul a invocat art. 432 din Codul de procedură civilă, încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material și a normelor de drept procedural și anume: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Recurentul a menționat că instanțele de judecată eronat au dat apreciere motivelor care au dus la examinarea cauzei timp de 8 ani, or examinarea cauzei durează din 30 mai 2014 până în prezent. Prin urmare, consideră că s-a încălcat dreptul la examinare în termen rezonabil a cauzei menționate, în rezultat fiindu-i cauzat prejudiciu moral.

Recurentul a invocat că instanțele de judecată nu au aplicat prevederile art.19 alin. (1), art. 20 din Codul de procedură penală și nu au luat în calcul că toată perioada de examinare a cauzei penale, Victor Pridorjîi s-a aflat în arest, fiind aplicabile prevederile art. 186 din Codul de procedură penală.

În opinia recurentului, raportul prezentat de Ministerul Justiției privind examinarea cauzei în instanța de fond și de recurs și examinat de instanțele inferioare nu poate fi considerat drept probă, dar o relatare și descrierea a tuturor ședințelor de judecată, prezența părților și a participanților la proces, acțiunile acestora cât și conduita instanțelor de judecată.

Recurentul consideră că instanțele urmau să constate motivele amânărilor sau numirii de lungă durată a ședințelor de judecată, sau termenul de transmitere a dosarului de la o instanță la alta, și dacă în cazul dat poate fi privit ca o încălcare a dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei or, ședințele de judecată au fost amânate exclusiv din motive întemeiate, impuse de normele de drept procedural, fiind lipsit arbitrariul, iar termenele ședințelor au fost stabilite rezonabil, în intervale rezonabile de timp, cu respectarea echilibrului între drepturile participanților la proces și procedurile ce se impun.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 20 aprilie 2022. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces la data de 27 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d. 90).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că Victor Pridorjîi, reprezentat de avocatul Alexei Croitor, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 03 iulie 2022 împotriva deciziei 20 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 20 iulie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de către Victor Pridorjoi, reprezentat de avocatul Alexei Croitor cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

Însă până la data examinării admisibilității recursului, intimatul nu a făcut uz de dreptul de a depune referință.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de

admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Victor Pridorjîni, reprezentat de avocatul Alexei Croitor, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Victor Pridorjîni, reprezentat de avocatul Alexei Croitor.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh